

Ալեքսանդր Ճատուրյան

Աննոռաց երգ

(Գ-ամառ-Քաթիպայի հիշատակին)

I

Մեզ համար կյանքն էր խորին սուգ ու լաց,
Երբ հանկարծ մի ձայն մեր հոգին ցնցեց.
Այդ ձայնը երգ էր մի երգ աննոռաց,
Որի երգիչը հավիտյան լռեց...
Նորան մորմոքիչ, դառն երկունքով
Երգիչը ծնեց բոցավառ կրծքից.
Նորան շա՛տ տարիք արյուն-արցունքով
Երգիչը հյուսեց սրբաբախի թելերից...
Եվ թռա՛վ երգը, սլացա՛վ արագ
Գեպի տառապյալ հայրենի աշխարհ,
Ուր որպես անգոր, անպարտ նահատակ,
Տանջվում էր մի ազգ տարաբախտ, թշվառ.
Ուր չըկար կյանքի ո՛չ ուրախ գարուն,
Ո՛չ անամպ երկինք, պայծառ արշալույս,
Ուր կյանքն էր շղթա, բանտ, արքտր, արյուն,
Ուր մարդն ապրում էր վշտաբեկ, անհույս...

II

Եվ ներս սլացավ երգն այն անմոռաց
Աղբատ գյուղացու անշուք օթևան.
Այնտեղ նա ազատ ավետիք կարդաց,
Ավետիք հուսո, կյանքի նորոգման...
Որպես մայրական քաղցրալուր օրոր,
Նա դիպավ մանկան քնքուշ ականջին.
Նա փայլեց, որպես ճրրագ լուսավոր,
Գյուղական մռայլ խրճիթի միջին...
Արձակ դաշտերում հայրենի երկրի
Նա գիլ դողանջեց գանգակի նրման.
Նա օրինեց վաստակն անխոնջ ձեռքերի,
Օրինեց մըշակի արորն ու գութան:
Եվ մերթ ջերմ աղոթք ծերի շրթունքին,
Մերթ ոգի, եռանդ պատանու կրծքում,
Ապրեց ու հուզվեց երգը սրտագին
Դարերով ստրուկ գեղջուկի կյանքում...

III

Թռավ նա գյուղից մարդաշատ քաղաք,
Եռուն կենտրոններ՝ լեցուն աղմուկով,
Ուր շատին բախտը ծաղրում էր վայրագ,
Շատերին ժրպտում կուրացած աչքով,
Ուր մեկը մատնված լացի, գրկանքի,
Մաշում էր կյանքը հազար հոգսերով.
Իսկ մյուսը գավակ լիախինդ կյանքի,
Անվիշտ ապրում էր՝ վիշտը ծաղրելով:
Եվ մտավ երգը շրթեղ պալատներ,
Կշտամբեց ոսկու գոռոգ ստրուկներին,
Այցելեց անգարդ, աղքատիկ տղներ,

Ողջունեց համեստ գործավորներին:
Մի տեղ նա լացեց աղեխարշ, տրտում,
Մի տեղ կուշտ խնդաց, ասես, բախտավոր.
Բայց ամենուրեք սրտաշարժ երգում
Լավում էր հայի վիշտը դարևոր...

IV

Օ՛, երգ վառվռո՛ւն, դու երգ ոգեշո՛ւնչ,
Բազմատանջ երգչի անկեղծ հառաչանք.
Դու հայի աղերս, դու հայի մրմունջ,
Դու մեր վշտերի խորի՛ն արձագանք.

Թո՛ղ այսօր մահվամբ անողոք խոցված,
Քո ազատ երգիչն անկյանք, անբարբառ,
Լքոն հավիտյան, աչերը փակած,
Որպես տարաբախտ բըլբուլ նետահար.
Թո՛ղ մահու կապանք, խավար գերեզման
Խլացնեն երգչիդ ձայնը կորովի,
Դու կայուն, որպես ժայռը անասան,
Դու հզոր, որպես ալիքը ծովի,
Չես մեռնիլ երբե՛ք, օ՛ երգ անմոռաց.
Եվ քանի հայ ազգն ապրում է, տանջվում
Դու լքյալ հայի հոգին կախարդած՝
Հավերժ կրթնդաս հայրենի երկրում...